

Szanowni Czytelnicy „Medycyny Paliatywnej w Praktyce”,

oddajemy w Państwa ręce pierwszy numer czasopisma w 2018 r. W treści znajdą Państwo jeden artykuł oryginalny, cztery artykuły poglądowe i pracę kazuistyczną.

Numer otwiera oryginalna praca Pani Doktor Urszuli Kościuczuk, Pana Doktora Piotra Jakubów, Pana Doktora Andrzeja Siemiątkowskiego, Pani Doktor Agnieszki Mijalskiej, Pana Doktora Dominika Andrzeja Panasiuka, Pana Doktora Grzegorza Juszczyka i Pana Doktora Tomasza Hirnle „Hospitalizacja pacjentów ze schorzeniami nienowotworowymi w hospicjum stacjonarnym — doświadczenia ośrodka w Białymstoku”. W tym interesującym badaniu potwierdzono, iż podobnie jak w innych jednostkach opieki paliatywnej w Polsce, w Hospicjum Stacjonarnym w Białymstoku dominującą grupę pacjentów stanowią chorzy na nowotwory złośliwe. Autorzy zwracają jednak uwagę na konieczność zapewnienia równego dostępu do opieki paliatywnej chorym na nowotwory i z innymi rozpoznaniem o niekorzystnym rokowaniu, zwłaszcza pacjentów z niewydolnością krążenia.

Temu ostatniemu zagadnieniu poświęcona była I Międzynarodowa Konferencja „Winter Summit in Palliative Medicine, Heart and Spirit in Palliative Care”, która odbyła się w Bydgoszczy w dniach 1–2 grudnia 2017 r. Było to ważne wydarzenie z udziałem licznych zagranicznych gości, wśród których znaleźli się m. in. Pani Profesor Christina Puchalski i Pani Profesor Sara Goodlin ze Stanów Zjednoczonych i Pan Profesor Phil Larkin z Irlandii, Prezes Europejskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej (EAPC). Podczas konferencji przygotowano dokument „Deklaracja medycznego środowiska kardiologicznego, paliatywnego i internistycznego wskazująca na znaczenie opieki paliatywnej w kompleksowej opiece nad chorymi z niewydolnością serca”. Deklaracja podkreśla konieczność zapewnienia chorym z niewydolnością krążenia właściwej dostępności do opieki paliatywnej. Warto podkreślić, iż w Polsce około 700 000 chorych cierpi z powodu niewydolności serca, a opieka paliatywna jest zapewniana niewielkiej liczbie chorych z tej grupy. Z pełną treścią deklaracji wraz z komentarzem Autorów, do czego bardzo zachęcamy, Czytelnicy mogą zapoznać się na końcu numeru czasopisma.

Pierwszy artykuł poglądowy bieżącego numeru czasopisma „Relieving chronic breathlessness is a human right” dotyczy niezwykle istotnego problemu, jaki stanowi leczenie pacjentów z dusznością w przebiegu chorób przewlekłych o niekorzystnym rokowaniu. Wiadomo, iż duszność stanowi, podobnie jak ból przewlekły, doświadczenie wielowymiarowe, które pogarsza niejednokrotnie drastycznie jakość życia chorych w wymiarze fizycznym, ale także psychologicznym, socjalnym i duchowym. Trafna wydaje się być koncepcja Pani Profesor Claudii Bausewein, wg której przewlekła duszność obejmuje zarówno doświadczenie stałej duszności, jak i napady zaostrzeń duszności, w obydwu wypadkach wymagające dokładnego rozpoznania przyczyny i wdrożenia optymalnego leczenia. Pan Profesor David Currow i Pani Profesor Małgorzata Krajnik, światowi eksperci w dziedzinie duszności, prezentują w artykule humanistyczne podejście, które wymaga od personelu i systemów ochrony zdrowia uznania prawa chorych do możliwie najskuteczniejszego leczenia duszności.

Drugi artykuł poglądowy „Pacjent z cukrzycą w opiece paliatywnej” autorstwa Pani Doktor Aleksandry Modlińskiej omawia wyczerpująco problematykę leczenia chorych na cukrzycę, u których rozpoznano chorobę przewlekłą o niekorzystnym rokowaniu. Autorka na podstawie przeglądu aktualnego piśmiennictwa i własnej głębokiej wiedzy oraz doświadczenia klinicznego, przekazuje nie tylko teoretyczne podstawy właściwego leczenia cukrzycy, ale również wytycza pewne bardzo istotne cele dla chorych, opiekunów i personelu, które powinny być dostosowane do konkretnej sytuacji klinicznej chorych i rokowania.

Kolejny artykuł poglądowy „Prawo chorych do leczenia bólu” autorstwa Pani Docent Agnieszki Zimmermann, Pani Docent Wioletty Mędrzyckiej-Dąbrowskiej i Pani Magister Miłostawy Zagłoby dotyczy podstaw prawnych

konieczności zapewnienia chorym właściwego postępowania przeciwbólowego. Ten artykuł jest niezmiernie istotny, ponieważ pokazuje perspektywę uznania w aspekcie formalnym, konieczności zapewnienia chorym jak najskuteczniejszego leczenia przeciwbólowego, co jest również wynikiem wieloletnich starań środowisk opieki paliatywnej i hospicyjnej oraz medycyny bólu. Oczywiście, sam zapis prawny nie jest wystarczający, aby leczenie bólu było skuteczne, tym niemniej stanowi pewnego rodzaju gwarancję dla chorych (pod rygorem odpowiedzialności cywilnej personelu medycznego), iż pracownicy ochrony zdrowia są zobowiązani do stosowania w codziennej praktyce klinicznej możliwie najbardziej skutecznego postępowania przeciwbólowego i objawowego opartego na aktualnej wiedzy, zawsze z uwzględnieniem godności chorych i ich rodzin oraz opiekunów. Jesteśmy niezmiernie wdzięczni Autorkom artykułu za to, że po raz pierwszy w polskiej literaturze naukowej, podjęły tak istotne zagadnienie.

Kolejne dwa artykuły poglądowe, to wersja polska i anglojęzyczna (ta ostatnia opublikowana w otwartym dostępie) artykułu „Zalecenia postępowania diagnostyczno-terapeutycznego u chorych na nowotwory z bólem” („Recommendations for assessment and management of pain in cancer patients”), które ukazały się w pierwszych numerach 2018 r. czasopism „Onkologia w Praktyce Klinicznej – Edukacja”, jako publikacja pierwotna „Oncology in Clinical Practice”. Zalecenia powyższe stanowią kontynuację rozdziału poświęconego zagadnieniu leczenia bólu u chorych na nowotwory podejmowanego w poprzednich latach, jako część zaleceń Polskiego Towarzystwa Onkologii Klinicznej dotyczących diagnostyki i leczenia chorych na nowotwory złośliwe. Współautorzy pracy, którym bardzo dziękujemy za podjęcie trudu przygotowania manuskryptu, wywodzący się ze środowisk medycyny paliatywnej, medycyny bólu i onkologii, zawarli podstawowe informacje dotyczące patomechanizmu, oceny klinicznej i zasad leczenia bólu u chorych na nowotwory. Szersze omówienie tej problematyki Czytelnicy mogą znaleźć w zaleceniach Towarzystw Naukowych, opracowanych z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Badania Bólu, które zostały niedawno opublikowane w Kwartalniku „Ból”.

Manuskrypt „Dekompensacja marskości wątroby u chorego z rozpoznaniem pierwotnego nowotworu wątroby — opis przypadku” autorstwa Pana Doktora Michała Chojnickiego, Pana Doktora Macieja Bura, Panią Doktor Annę Średniawą, Panią Doktor Annę Suska, Pana Doktora Mikołaja Bartoszkiewicza i niżej podpisanego, przedstawia opis chorego z marskością wątroby i problematykę odpowiedniego doboru leczenia objawowego oraz związanych z tym trudności wynikających z zaburzeń czynności wątroby.

Ten numer czasopisma, podobnie jak poprzedni, można określić mianem historycznego, ponieważ jest pierwszym, który ukaże się pod nazwą „Palliative Medicine in Practice”. Jak już w ostatnim numerze 2017 r. informowaliśmy naszych Czytelników, nowa nazwa oznacza większe otwarcie na publikacje anglojęzyczne, zarówno polskich, jak również zagranicznych Autorów. W gronie Członków Rady Naukowej czasopisma chcielibyśmy serdecznie powitać Pana Doktora Leszka Pawłowskiego życząc wszelkiej pomyślności w dalszym rozwoju naukowym własnym i czasopisma.

Chcielibyśmy kontynuować dotychczasową różnorodność tematyczną czasopisma z równoczesnym stałym podnoszeniem poziomu publikowanych artykułów, utrzymując kierunek edukacyjny kwartalnika. Aby nasze czasopismo stało się forum prezentowania nowoczesnej wiedzy w zakresie szeroko rozumianej opieki paliatywnej, hospicyjnej i wspierającej, niezbędna jest aktywność Autorów, których serdecznie zapraszamy do publikacji wyników własnych badań naukowych (artykuły oryginalne), przeglądów piśmiennictwa (artykuły poglądowe), interesujących obserwacji klinicznych (prace kazuistyczne), komentarzy, recenzji książek i sprawozdań z konferencji naukowych i edukacyjnych. W szczególności sposób zachęcamy Autorów z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, który jest nam naturalnie bliski ze względu na położenie geograficzne, ale również trudną przeszłość poprzedniego systemu i chęć nadrabiania braków w rozwoju nauki w naszych krajach. Oczywiście, nie ograniczamy zasięgu naszego czasopisma i nadal bardzo liczymy na aktywność Autorów z naszego i innych krajów.

Zapraszamy serdecznie wszystkich Czytelników do udziału w XI Konferencji Czasopisma „Medycyna Paliatywna w Praktyce”, która będzie miała charakter międzynarodowy. Tradycyjnie konferencję zaplanowano w Gdańsku, w dniach 8–9 czerwca 2018 r. Konferencja będzie nawiązywała do 10 Światowego Kongresu Naukowego Europejskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej (EAPC). Patronat nad Konferencją objął Jego Magnificencja Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego Pan Prof. dr hab. med. Marcin Gruchała, ponadto Polskie Towarzystwo Badania Bólu i Polskie Towarzystwo Medycyny Paliatywnej. Zachęcamy zwłaszcza do aktywnej formy udziału w konferencji i przesłania streszczeń prac oryginalnych i kazuistycznych drogą elektroniczną za pośrednictwem strony internetowej, gdzie znajdą Państwo wszelkie informacje dotyczące konferencji: www.paliatywna.viamedica.pl

Życzymy Państwu miłej lektury i serdecznie pozdrawiamy
Wojciech Leppert, Leszek Pawłowski